

- viden i fællesskab

Gentle Teaching Læringsredskaber

- psykologi og pædagogik i praksis

Udarbejdet den 11-5-2020

Indhold

Gentle Teaching som psykologi og pædagogik.....	3
Læringsredskaber i arbejdet med borger.....	3
Dimensioner i samvær.....	3
Processen i relationsdannelse	4
Borger i det relationelle samspil	4
Hvordan møder du borgers behov i relationen?	7
Hvad gør du, når borger er utryg?	8
Hvad gør du, når borger føler sig uden værdi og uelsket?	8
Hvad gør du, når borger agerer og føler sig ukærlig over for andre?	8
Hvad gør du, når borger trækker sit engagement fra fællesskabet?	9
Borgers livskvalitet	10
Læringsredskaber i arbejdet med os selv som fagperson.....	12
Hvad gør jeg, når borger har en adfærd, der bekymrer mig?	12
Hvad gør jeg, når borger afviser dialog og samspil?	12
Hvordan ser og oplever borger dig?	13
Læringsredskaber i arbejdet med kultur og arbejdsmiljø	19
Hvilken samarbejdskultur drømmer du/I om?	19
Hvordan kan du/I øge kollegialt engagement i fællesskabet	20
Mødekultur med borger i centrum	21
Hvad svarer jeg, når følgende kulturelle spørgsmål opstår?	22
Referencer	23

Gentle Teaching som psykologi og pædagogik

McGee udarbejdede i forbindelse med Gentle Teaching selv en række konkrete praksisnære arbejdsredskaber til læring og understøttelse af Gentle Teaching som psykologi og pædagogik i praksis (Ibid.,¹). Disse oprindelige læringsredskaber sammenfattes og uddybes i forhold til tre hovedområder: 1) arbejdet med borger, 2) arbejdet med os selv som fagperson, og 3) arbejdet med kultur og arbejdsmiljø. Læringsredskaberne tager afsæt i betydningen af relationelle samspil for læring, udvikling og trivsel, samt i vigtigheden af at se bag om adfærd i en følelsesmæssig relationel tilgang. Redskaberne søger endvidere at afdække potentielle trusler mod det enkelte menneskes livskvalitet. Slutteligt tilvejebringes læringsredskaber til understøttelse af en kultur og et arbejdsmiljø, der understøtter kerneopgaven. Redskaberne kan inspirere relationsarbejdet og supplere aktuelle faglige tilgange til borger.

Læringsredskaber i arbejdet med borger²

Relationsarbejde og samspil bygger på indlevelse og forståelse af det enkelte menneske. Vi kan med nærvær, øjne, stemme og hænder formidle indlevelse, forståelse, værdsættelse, stemning, beskyttelse, opmuntring, beroligelse, mildhed, omsorg mv. Relationsarbejdet er en færdighed, vi kontinuerligt kan træne og øve os på.

Dimensioner i samvær

Når vi træder ind i et andet menneskes personlige rum og tilbyder vores samvær som ledsager (særligt når rummet er angstfyldt), er det vigtigt først at vise, at samværet, vi tilbyder, er trygt. Det betyder, at vi i vores samværsform og intention først må formidle: 1) sikkerhed over for udefrakommende trusler, 2) ufarlig kontakt, 3) tryghed i samvær, og, 4) Tillid og respekt gennem tryghed og værdsættelse.

Dimensioner i samvær	Sikkerhed for udefrakommende trusler	Ufarlig kontakt	Tryghed i samvær	Gensidig respekt og tillid gennem tryghed og værdsættelse
Eksempler	Være værn mod trusler og stille sig til rådighed	Invitere til kontaktform uden krav	Vise, at samværet med dig indebærer en følelse af tryghed	Påskønne nærvær og engagement i samværet – først med dig, så med andre
Intention	Føle sig sikker	Føle sig tryk		Føle sig værdsat
Samværsform	Være der	Gensidig nysgerrighed		Engagement

¹ McGee et al. Udateret.

² Alle redskaber er oversat, baseret på og tilpasset fra McGee, Udateret, samt McGee et al., Udateret.

Processen i relationsdannelse

Imitation, handling, opbygning og tur-tagning anskues som væsentlige elementer for processen i relationsdannelse.

Processen i relationsdannelse	
Imitation	Sæt dig ind i borgers livshistorie, indlev dig i og mærk, hvordan det er at være borger i borgers verden her og nu, læs borgers bevægelser, lyde, vejrtrækning, stemning og rytme
Handling	Synkroniser dig med borger, og føl det samme som borger, giv borger en oplevelse af, at dennes erfaringsverden er blevet udvidet igennem dig. Hvis du opdager, din synkronisering rammer ved siden af, så prøv igen og reparer kontakten
Opbygning	Byg videre på og udvid borgers bevægelsesmønstre, lyde eller lege, så du nænsomt træder ind, skaber og inviterer til kontakt med borger i borgers verden, fx spejl og overdriv borgers udtryk en smule, gør det modsatte på en legende måde, der viser, at afsættet er borgers verden
Tur-tagning	Forvent, at borger kan lære at være i samspil og interagere, inviter til tur-tagning, signaler, at borgers tilbagespil til og deling med dig er dejligt

Borger i det relationelle samspil

Afdæk med nedenstående spørgsmål, på hvilke områder borger udviser behov for hjælp i det relationelle samspil (score 0 eller derunder). Skriv herefter områderne ind i boksen nedenfor og overvej, hvordan borger kan støttes eller hjælpes uden krav.

På hvilke områder udviser borger behov for hjælp (score 0 og derunder)?	Hvordan kan borger støttes uden krav?

Hvordan oplever du, borger reagerer på omsorgsgivers nærhed?

I hvor høj grad oplever du, borger reagerer på nærhed med varme eller frygtsomhed?

Varme	2	1	0	-1	-2	Frygtsomhed
-------	---	---	---	----	----	-------------

Hvordan oplever du, borger reagerer på berøring?

I hvor høj grad oplever du, borger reagerer på berøring med varme eller frygtsomhed?

Varme	2	1	0	-1	-2	Frygtsomhed
-------	---	---	---	----	----	-------------

Hvordan oplever du, borger reagerer på stemme og ord?

I hvor høj grad oplever du, borger reagerer på stemme og ord med varme eller frygtsomhed?

Varme	2	1	0	-1	-2	Frygtsomhed
-------	---	---	---	----	----	-------------

Hvordan oplever du, borger reagerer på øjenkontakt?

I hvor høj grad oplever du, borger reagerer på dit blik med varme eller frygtsomhed?

Varme	2	1	0	-1	-2	Frygtsomhed
-------	---	---	---	----	----	-------------

Accepterer borger at gøre ting sammen med omsorgsgiver?

I hvor høj grad oplever du, borger reagerer med motivation eller afvisning på at gøre ting med dig?

Motivation	2	1	0	-1	-2	Afvisning
------------	---	---	---	----	----	-----------

Accepterer borger at gøre foreslåede ting på egen hånd?

I hvor høj grad oplever du, borger reagerer med velvilje eller afvisning på at lave foreslåede aktiviteter på egen hånd?

Velvilje	2	1	0	-1	-2	Afvisning
----------	---	---	---	----	----	-----------

Accepterer borger at gøre ting sammen med ligesindede?

I hvor høj grad oplever du, borger reagerer med motivation eller afvisning på at gøre ting med ligesindede?

Motivation	2	1	0	-1	-2	Afvisning
------------	---	---	---	----	----	-----------

Accepterer borger kærlige handlinger?

I hvor høj grad oplever du, borger reagerer med motivation eller afvisning på kærlige handlinger?

Motivation	2	1	0	-1	-2	Afvisning
------------	---	---	---	----	----	-----------

Kan borger være kærlig over for andre?

I hvor høj grad oplever du, borger er i stand til at give omsorg eller undgår at være kærlig over for andre?

Givende	2	1	0	-1	-2	Undvigende
---------	---	---	---	----	----	------------

Hvordan oplever du borgers venlighed?

I hvor høj grad oplever du borger som værende venlig eller selvcentreret?

Venlig	2	1	0	-1	-2	Selvcentreret
--------	---	---	---	----	----	---------------

Hvordan oplever du borgers følelsesmæssige styrke?

I hvor høj grad oplever du borger som følelsesmæssig stærk og i stand til at gå i følelsesmæssig kontakt med andre?

Stærk	2	1	0	-1	-2	Svag
-------	---	---	---	----	----	------

Hvordan oplever du borgers robusthed?

I hvor høj grad oplever du borger som robust eller sårbar?

Robust	2	1	0	-1	-2	Sårbar
--------	---	---	---	----	----	--------

Er borger i stand til at kommunikere sine behov og følelser?

I hvor høj grad oplever du, borger er i stand til at kommunikere sine behov og følelser?

Evner det	2	1	0	-1	-2	Evner ikke
-----------	---	---	---	----	----	------------

Kan borger inkludere sig fællesskabet?

I hvor høj grad oplever du, borger inkluderer eller ekskluderer sig fra fællesskaber?

Inkluderer	2	1	0	-1	-2	Ekskluderer
------------	---	---	---	----	----	-------------

Hvordan møder du borgers behov i relationen?

Hvordan søger du/I at møde borger følelsesmæssigt i samspillet med dit nærvær, dine øjne, stemme og hænder, så du hjælper ham/hende med at føle sig hhv. tryk, elsket, kærlig og engageret i fællesskabet?

	Hvordan bruger du relationelle redskaber til at hjælpe borger med at føle sig:			
	Tryk	Elsket	Kærlig	Engageret i fællesskab
Nærvær				
Øjne				
Stemme				
Hænder				

Hvad gør du, når borger er utryg?

Alle mennesker har behov for at føle sig trygge i sig selv og med andre. Alt andet bygger på det. Hvad oplever du kan få borger til at føle sig utryg?

Hvad kan få borger til at føle sig utryg?	Hvordan kan du forebygge dette?	Hvordan vil du reagere?

Hvad gør du, når borger føler sig uden værdi og uelsket?

Alle mennesker har behov for at føle selvværd og værdi, der baserer sig på og øges igennem oplevelsen af værdsættelse fra en anden. Hvad kan få borger til at føle sig uden værdi og uelsket?

Hvad kan få borger til at føle sig uden værdi og uelsket?	Hvordan kan du forebygge dette?	Hvordan vil du reagere?

Hvad gør du, når borger agerer og føler sig ukærlig over for andre?

Alle mennesker har behov for at se sig selv forbundet til andre, opleve gensidighed, værdsætte, bidrage og give til andre og finde sit eget værd i andre. Hvad kan få borger til at agere og føle sig ukærlig?

Hvad kan få borger til at agere og føle sig ukærlig over for andre?	Hvordan kan du forebygge dette?	Hvordan vil du reagere?

Hvad gør du, når borger trækker sit engagement fra fællesskabet?

Alle mennesker har behov for at lære, at det er godt at være sammen, gøre ting sammen, gøre ting for hinanden og gøre ting for andre. Det er herigennem, man lærer at føle sig som en aktiv deltager i livet - at man kan bevare sig selv og egen autonomi i relationen med andre. Engagement i fælleskab afhænger af fysisk og følelsesmæssig tryghed, at man føler sig værdsat og kærlig over for andre. Det er almindeligt, at man periodisk, imens man er ved at lære at engagere sig, kan opleve passiv deltagelse, oprør eller modstand samt vekslen imellem at gøre ting sammen og alene. Det er i den forbindelse vigtigt at skabe tryghed og fred (frem for konflikt), lade borger trække sig, så samværet er et aktivt tilvalg og bliver til en tryk zone, der ikke overskrider grænser, selv være klar til at trække sig, fokusere på relationen og værdsætte personen for at være med og sammen med en. Det er vigtigt at være tålmodig og nænsom, gøre ting for personen, drage personen ind i fællesaktiviteter og give gradvist ansvar.

Hvad kan få borger til at trække sit engagement i fællesskab?	Hvordan kan du forebygge dette?	Hvordan vil du reagere?

Borgers livskvalitet

Afdæk med nedenstående spørgsmål, på hvilke områder borger udviser behov for hjælp (score 0 eller derunder). Skriv herefter områderne ind i boksen nedenfor og overvej, hvordan borger kan støttes eller hjælpes uden krav.

På hvilke områder udviser borger behov for hjælp (score 0 eller derunder)?	Hvordan kan borger støttes uden krav?

Hvordan oplever du borgers overordnede livskvalitet (fysisk, psykisk og socialt velbefindende)?

God	2	1	0	-1	-2	Ring
-----	---	---	---	----	----	------

Hvordan oplever du borgers fysiske og helbredsmæssig tilstand (sundhed, pleje, ernæring, søvn, motion mv.)?

God	2	1	0	-1	-2	Ring
-----	---	---	---	----	----	------

Hvordan oplever du borgers følelsesmæssige tryghed (afslappet, ingen angst mv.)?

God	2	1	0	-1	-2	Ring
-----	---	---	---	----	----	------

Hvordan oplever du borgers selvværd (oplevelse af værdi som menneske, stolthed ved sig selv mv.)?

God	2	1	0	-1	-2	Ring
-----	---	---	---	----	----	------

Hvordan oplever du borgers livsstruktur (meningsfuld daglig rutine, egne ritualer, planer for fremtiden mv.)?

God	2	1	0	-1	-2	Ring
-----	---	---	---	----	----	------

Hvordan oplever du borgers tilhørsforhold (venner omkring sig, del af fællesskab, værdsat af andre, kærlig over for andre)?

God	2	1	0	-1	-2	Ringe
-----	---	---	---	----	----	-------

Hvordan oplever du borgers sociale engagement (deltagende og engageret i sociale fællesskaber)?

God	2	1	0	-1	-2	Ringe
-----	---	---	---	----	----	-------

Oplever du borger har meningsfulde daglige aktiviteter (glæde ved daglige aktiviteter, aktiviteter i tråd med ønsker, planer og værdier)?

I høj grad	2	1	0	-1	-2	Slet ikke
------------	---	---	---	----	----	-----------

Hvordan oplever du borgers indre trivsel og tilfredshed (harmonisk, tilpas, ingen forpinthed)?

God	2	1	0	-1	-2	Ringe
-----	---	---	---	----	----	-------

Læringsredskaber i arbejdet med os selv som fagperson

Fordi vi som mennesker lærer og udvikler os i relation og kontekst med andre, starter al forandring med os selv i samværet. Vi er nødt til at undersøge, hvordan vi selv er, og hvordan andre oplever os i samspillet. Omsorg for andre handler om os, og hvordan andre mennesker ser og oplever os. Det betyder også, at vi er nødt til at reflektere over os selv og de basale værdier, vi formidler i pædagogisk praksis. Formidler vi et følelsesmæssigt møde, samvær og fællesskab frem for fokus på den enkelte og dennes adfærd? Nærer og tilskynder vi engagement, selvstændighed og medindflydelse i stedet for føjelighed? Og nærer vi gensidig tillid og omsorg i stedet for kontrol?

Hvad gør jeg, når borger har en adfærd, der bekymrer mig?

Når borger har en adfærd, der bekymrer mig, fx ...	Hvad gør jeg?	Hvordan tror du borger oplever dig?	Hvordan kan du reagere, så borger oplever dig som tryk og kærlig?
Skriger af dig Løber fra dig Slår på mig Ikke lytter efter Bander Er besat af ting Skælver under berøring Nægter at være sammen med mig Skuffer mig Eller anden adfærd, der bekymrer mig <hr/>	Beskriv hvordan du reagerer:	Beskriv, hvordan du tror, borger tolker dig?	Hvordan kan du støtte borger i at opleve dig som tryk og kærlig?

Hvad gør jeg, når borger afviser dialog og samspil?

Det er i processen i samspillet og mødet mennesker imellem, man lærer at være med sig selv og andre på nye måder (såkaldt korrektive erfaringer). Det kræver gentagne erfaringer og handlinger at skabe en ny indlæring om sig selv og andre. Motivation, nærvær og håb i samværet opstår i det følelsesmæssige møde (såkaldte mødeøjeblikke) og ikke mentalt i logikken.

Forestil dig en borger, der afviser din dialog og dit samspil fuldstændigt, og overvej følgende refleksive spørgsmål:

	Hvordan vil du lære og vise borger?
At du prøver på at indleve dig i og forstå, hvordan det føles at være borger?	
At det er trygt og godt at være med dig?	
At du værdsætter personen uagtet afvisning og adfærd?	
At samværet og dialogen med dig er et aktivt tilvalg, der er ufarligt - en tryk zone, du stiller til rådighed og inviterer til, uden at overskride borgers grænser?	
At borger er fri til at trække sig fra samspillet med dig - uden at du forlader personen?	
Hvordan vil du være i samværet og dialogen på de sværeste tidspunkter, så oplevelsen af samvær med dig forbliver trygt?	
Hvordan, hvor og hvornår vil du søge samvær og dialog med borger?	

Hvordan ser og oplever borger dig?

Prøv at læse nedenstående eksempler, reflekter og evaluer, hvordan du tror, det menneske, du arbejder med, ser dig i svære situationer.

Hvis du scoret 0 eller derunder kan du prøve at overveje følgende:

Hvad får dig til at evaluere dig som du gør?	Set med borgers øjne, kunne du gøre noget anderledes?

Oplever borger, at du indlever dig i og forbinder dig følelsesmæssigt?

I hvor høj grad oplever borger dig som:

Nærværende	2	1	0	-1	-2	Fjern
------------	---	---	---	----	----	-------

Oplever borger, at du er kærlig og forstående over for dennes perspektiv uden at være vurderende?

I hvor høj grad oplever borger dig som:

Varm	2	1	0	-1	-2	Kold
------	---	---	---	----	----	------

Oplever borger, at du følelsesmæssigt prøver på at forstå, hvordan det er at være ham/hende, frem for mentalt at vurdere hans/hendes viden, tanker, adfærd og handlinger?

I hvor høj grad oplever borger dig som:

Hjerte-centreret	2	1	0	-1	-2	Hjerne-centreret
------------------	---	---	---	----	----	------------------

Oplever borger, at du lytter og aflæser denne følelsesmæssigt, frem for at tale og fortælle, hvad han/hun skal gøre?

I hvor høj grad oplever borger dig som:

Lyttende	2	1	0	-1	-2	Talende
----------	---	---	---	----	----	---------

Oplever borger, at du kærligt yder beskyttelse og anviser, frem for at begrænse, dominere og kontrollere borger?

I hvor høj grad oplever borger dig som:

Beskyttende	2	1	0	-1	-2	Begrænsende
-------------	---	---	---	----	----	-------------

Oplever borger, at du udviser en dybfølt medfølelse og indsigt i borgers oplevelse af følelser, fx angst, meningsløshed, sorg og tomhed, frem for overfladisk opmærksomhed eller bevidsthed herom?

I hvor høj grad oplever borger dig som:

Dybt indsigtsfuld	2	1	0	-1	-2	Overfladisk opmærksom
-------------------	---	---	---	----	----	-----------------------

Oplever borger, at din omsorg og pleje er betingelsesløs og uafhængig af borgers adfærd, frem for en belønning man skal gøre sig fortjent til?

I hvor høj grad oplever borger dig og din omsorg som:

Betingelsesløst kærlig	2	1	0	-1	-2	Fortjent belønning
---------------------------	---	---	---	----	----	-----------------------

Oplever borger, at du stimulerer, opmuntrer og lærer borger, hvordan man kan være kærlig og omsorgsfuld i interaktion med og over for andre?

I hvor høj grad oplever borger, at du:

Opmuntrer borger til kærlig interaktion med andre	2	1	0	-1	-2	Ikke viser interesse i at lære borger at være kærlig
---	---	---	---	----	----	--

Oplever borger, at du tilbyder ligeværdigt samvær som mennesker frem for klientskab, hvor borger ansues mere som en 'ydelse', en 'diagnose' eller en 'adfærd', der skal løses uafhængig af kontekst og relation?

I hvor høj grad oplever borger dig tilbyde:

Samvær	2	1	0	-1	-2	Klientgørelse
--------	---	---	---	----	----	---------------

Oplever borger, at du lærer borger om at kunne være og vokse i samvær, fællesskab og gensidig afhængighed på en tryk måde – uden at samværet er på bekostning af nogen - frem for selvtilstrækkelighed og uafhængighed?

I hvor høj grad oplever borger dig stimulere:

Samvær, fællesskab og gensidig afhængighed	2	1	0	-1	-2	Selvtilstrækkelighed og uafhængighed
---	---	---	---	----	----	---

Oplever borger, at du lærer den enkelte om empowerment – dvs. selvbestemmelse og autonomi – frem for magtesløshed?

I hvor høj grad oplever borger dig understøtte:

Selvbestemmelse og autonomi	2	1	0	-1	-2	Magtesløshed
-----------------------------	---	---	---	----	----	--------------

Oplever borger, at du i din tilgang og med dit nærvær, berøring, stemme og øjne er optaget af at lære borger om følelser, herunder bl.a. at føle sig tryk, elsket, kærlig og engageret i fællesskabet med dig - lære borger, hvem du og borger selv er, frem for at fokusere på adfærd?

I hvor høj grad oplever borger dig som optaget af at:

Lære følelser	2	1	0	-1	-2	Ændre på adfærd
---------------	---	---	---	----	----	-----------------

Oplever borger, at du er tålmodig, tolerant og rolig og tilbyder en varm relation at lære i – med respekt for, at engagement i fællesskab baseres på tryghed og værdsættelse - frem for følelseskold optagethed af opgave- eller aktivitetsstøtte?

I hvor høj grad oplever borger dig understøtte:

Varm læringsrelation	2	1	0	-1	-2	Kold opgave- eller aktivitetsstøtte
----------------------	---	---	---	----	----	-------------------------------------

Oplever borger, at du er fleksibel og kan tilpasse din tilgang til borgers dagsform og arousalniveau frem for rigid fastholdelse af regler og metoder uagtet borgers tilstand?

I hvor høj grad oplever borger dig:

Fleksibel	2	1	0	-1	-2	Rigid
-----------	---	---	---	----	----	-------

Oplever borger, at du er oprigtig og autentisk som person eller påtaget og overfladisk i kontakten?

I hvor høj grad oplever borger dig som:

Autentisk	2	1	0	-1	-2	Påtaget
-----------	---	---	---	----	----	---------

Oplever borger, at du er med til at skabe nye minder og korrektive erfaringer frem for at fastholde borgers gamle mønstre og overbevisninger om sig selv?

I hvor høj grad oplever borger dig understøtte:

Nye minder og korrektive erfaringer	2	1	0	-1	-2	Gamle mønstre og selv billeder
-------------------------------------	---	---	---	----	----	--------------------------------

Oplever borger, at du er vedvarende og harmonisk i din omsorg frem for uregelmæssig og disharmonisk afhængigt af situationen?

I hvor høj grad oplever borger dig:

Harmonisk og stabil i din omsorg	2	1	0	-1	-2	Disharmonisk og uregelmæssig i din omsorg
----------------------------------	---	---	---	----	----	---

Oplever borger, at du udviser en stærk retning guidet af samvær, gensidig afhængighed og fællesskab, og at du udtrykker det i udviklingen af en samværsbaseret relation, frem for en usikker retning afspejlet i behov for kontrol, selvtilstrækkelighed og uafhængighed?

I hvor høj grad oplever borger dig understøtte:

Stærk retning	2	1	0	-1	-2	Usikker retning
---------------	---	---	---	----	----	-----------------

Oplever borger, at du indgår i en verbal og nonverbal dialog, hvor I kan dele stemninger og følelser frem for en monolog fra din side?

I hvor høj grad oplever borger dig indgå i:

Dialog – verbalt og nonverbalt	2	1	0	-1	-2	Monolog
--------------------------------	---	---	---	----	----	---------

Oplever borger, at du er konkret og tilpasser din kommunikation, så den enkelte dybfølt kan mærke og forstå din intention og mening, frem for abstrakt og utilpasset sprogbrug uden tydelig betydning?

I hvor høj grad oplever borger dig være:

Konkret	2	1	0	-1	-2	Abstrakt
---------	---	---	---	----	----	----------

Oplever borger dig som åndsfyldt inspirator fyldt med varme og håb frem for tilbagetrukket og opgivende?

I hvor høj grad oplever borger dig:

Åndsfyldt	2	1	0	-1	-2	Tilbagetrukket
-----------	---	---	---	----	----	----------------

Oplever borger, at du skaber en følelse af forbundethed og samvær med mennesker ud over dig selv, hvor du støtter og lærer den enkelte at føle sig tryk i samvær med andre med og uden dig til stede? Dette frem for en overbeskyttende og dominerende relation, hvor du har svært ved at lade andre få betydning borgeren.

I hvor høj grad oplever borger dig understøtte:

Fællesskab med andre	2	1	0	-1	-2	Dominans og overbeskyttelse
----------------------	---	---	---	----	----	-----------------------------

Oplever borger konsistens og overensstemmelse i din nænsomhed og omsorg frem for inkonsistens - at nænsomhed er noget, du konsistent er, og ikke noget du gør, afhængigt af situationen?

I hvor høj grad oplever borger din nænsomhed og omsorg:

Konsistent	2	1	0	-1	-2	Inkonsistent
------------	---	---	---	----	----	--------------

Læringsredskaber i arbejdet med kultur og arbejdsmiljø

Gentle Teaching samarbejdskultur handler om følelser og stemninger. Det skabes ikke i mentale beslutninger, men i måden de relationelle interaktioner udspiller sig på. Gentle Teaching tager derfor afsæt i, at en livgivende samarbejdskultur skabes igennem uformelle møder uden angst (såkaldt 'køkkenbordssnak'). Følelserne og stemningen af en kultur, der understøtter trivsel, læring og udvikling, skabes ikke af logik, men igennem indlevelse i forestillingsevne og drømme om den kultur, man ønsker at skabe.

Hvilken samarbejdskultur drømmer du/I om?

Undersøg med nedenstående spørgsmål din/jeres oplevelse af den samarbejdskultur, du/I er en del af. Hvilken samarbejdskultur drømmer du/I om at være en del af? Er der områder, der er særlig relevante at arbejde på, med henblik på at skabe en livgivende kultur, der fostrer livskvalitet, læring og udvikling (score 0 eller derunder i nedenstående spørgsmål)? Skriv herefter områderne ind i boksen nedenfor og forestil dig/jer, hvordan du/I kan arbejde med det.

Hvilken samarbejdskultur drømmer du/I om at være en del af?	Hvad kan være særlig relevant at arbejde med i samarbejdskulturen (score 0 og derunder)?	Hvordan kan du/I arbejde med det?

Oplever du/I samarbejdskulturen som varm (dvs. fremmende for fællesskabsfølelse, omsorgsfuld og mild i omgangstone og stemning) eller kold (dvs. manglende fællesskabsfølelse, grupperinger, hierarkier og oplevelse af fokus på vurdering, opgaveløsning og afvikling af konkrete aktiviteter uden nænsomhed, omsorg og stemning i interaktionerne)?

I hvor høj grad oplever du/I samarbejdskulturen som værende varm eller kold:

Varm	2	1	0	-1	-2	Kold
------	---	---	---	----	----	------

Oplever du/I samarbejdskulturen som nænsom (tolerant, mild, blid og beroligende) eller højrystet (kaotisk, højlydt og voldsom)?

I hvor høj grad oplever du/I samarbejdskulturen som værende nænsom eller højrystet:

Nænsom	2	1	0	-1	-2	Højrystet
--------	---	---	---	----	----	-----------

Oplever du/I interaktionerne i samarbejdskulturen kærlige (kollektiv fornemmelse af gensidig omsorg og respekt) eller nedgørende (bliver kollegaer ignoreret eller bagtalt)?

I hvor høj grad oplever du/I samarbejdskulturen som værende kærlig eller nedgørende:

Kærlig	2	1	0	-1	-2	Nedgørende
--------	---	---	---	----	----	------------

Oplever du/I samarbejdskulturen præget af at bygge fælleskab (at skabe og lære sammen samt spille hinanden gode) eller selvtilstrækkelighed (fokus på egne behov og selvhævdelse)?

I hvor høj grad oplever du/I samarbejdskulturen som værende præget af fælleskab eller selvtilstrækkelighed:

Fællesskab	2	1	0	-1	-2	Selvtilstrækkelighed
------------	---	---	---	----	----	----------------------

Forestil dig, hvad du/I ellers finder relevant med henblik på at skabe en samarbejdskultur, der er livgivende og nærer trivsel, læring og udvikling (fx tryghed-utryghed, indlevende-distanceret)?

Skriv her	2	1	0	-1	-2	Skriv her
Skriv her	2	1	0	-1	-2	Skriv her
Skriv her	2	1	0	-1	-2	Skriv her

Hvordan kan du/I øge kollegialt engagement i fælleskabet

Det kulturelle fællesskab beror på den enkeltes engagement heri som fagperson. Det kan derfor være relevant at facilitere det fælles nærvær gennem bl.a. kendskab til hinandens styrker, sårbarheder, prioriteter og modvilje. Man kan fx dele følgende overvejelser med hinanden.

Hvad føler du dig god til (talenter)?	Hvad er svært for dig (sårbarheder)?	Hvad er vigtigt for dig (motiverende)?	Hvad bryder du dig ikke om (demotiverende)?

Mødekultur med borger i centrum

I et relationelt og kontekstuel perspektiv tager alt arbejde omkring borger afsæt i det fællesskab og den cirkel af mennesker, der er omkring personen. Møder omkring borger anskues således også som en 'fællesskabs-centreret højtid' (frit oversat efter 'community-centered-celebrations'). Møderne tager primært afsæt i, hvorvidt cirklen af mennesker omkring personen møder borgers bagvedliggende behov (behov i forhold til at føle sig tryk, elsket, kærlig og engageret i fællesskab) - eller kommer til at virke kravsættende på en uhensigtsmæssig måde i forhold til borgers trivsel.

Det foreslås, at møder omkring borger kan – ikke skal – struktureres i nedenstående faser. Fordi alt arbejdet med borger centrerer sig omkring det følelsesmæssige relationelle møde, hvorfra alt andet udspringer, tager mødefaserne afsæt i en fælles 'drøm' på borgers vegne. Denne betegnelse tydeliggør behovet for, at fællesskabet omkring borger kan *forestille* sig, hvad der med afsæt i borgers behov ønskes, og herefter kan *indleve sig* i og gøre det, der skal til (fx inddrage hjælp fra andre fagpersoner), for at opnå det stemnings- og følelsesmæssigt. Dette er med til at øge den enkelte oplevelse af såkaldt selvkompetence, dvs. oplevelsen af at kunne håndtere og gennemføre det aftalte.

Fællesskabs-centreret højtid	
Mødekultur med afsæt i den fælles drøm på borgers vegne	
1: Gør klar til at drømme	En vedvarende proces at sikre, der er mennesker omkring borger, der føler sig forpligtet på samvær
2: Drøm sammen	Fælles forestilling om den bedst mulige fremtid og udvikling med afsæt i borgers behov

3: Delmål for drømmen	Muligheder for at arbejde hen mod drømmen
4: Her og nu	Konkretiser, hvad der kan gøres med det samme
5: Udvid støttecirkel	Inddrag andre mennesker eller fagpersoner, der kan støtte fællesskabets indsats omkring borger
6: Styrk cirklen af mennesker omkring	Efterse fællesskabets fornemmelse af styrket forpligtelse og indlevelse i det aftalte over for borger
7: Tag de første skridt mod den fælles drøm	Beskriv, hvad hver person i fællesskabet forpligter sig til i nærmeste fremtid
8: Afslut højtid	Afrund mødet på en måde, der sikrer kontinuitet og fuldbyrdelse af aftaler

Hvad svarer jeg, når følgende kulturelle spørgsmål opstår?

Kulturelle spørgsmål	Nænsomme svar
Hvad med føjelighed? Hvordan skal borger lære at gøre, hvad han/hun skal, hvis vi ikke fokuserer på dette?	At føle sig tryk, værdsat og elsket, kærlig og engageret i fællesskabet bringer gensidig tillid – og tillid leder til at gøre og lære ting med andre.
Lærer folk ikke af den 'hårde skole', og har alle ikke brug for konsekvens i ny og næ?	Vores rolle med dem, der er frygtsomme, er at forebygge skade og frustration, indtil de har en dybere fornemmelse af sig selv igennem samvær – læring kommer senere.
Hvad med 'den, man elsker, tugter man'? Lærer vi ikke af konsekvenserne af vores adfærd?	Uden et stærkt fundament og en følelse af 'at være nogen' vil et menneske være undertrykt og tilbagesluttet i sig selv uden næring til vækst.
Vil det ikke understøtte dårlig adfærd, hvis man reagerer på dårlig adfærd med kærlig omsorg?	Adfærden i sig selv er en overfladisk ting – med kærlig omsorg henvender vi os til noget langt dybere i mennesket, der understøtter naturlig trivsel, læring og udvikling.
Hvad med valg. Skal folk ikke træffe deres egne valg?	Sande valg vokser ud af et erfaringsbaseret fundament, der bygger på gensidig tillid.
Er det ikke bedst for alle at stå på egne fødder?	Valg finder sit rette sted ud af en fornemmelse af forbundethed.

Referencer

McGee (Udateret): *Mending Broken Hearts: Companionship and community: a handbook for those who care for and about others.*

McGee, J.J., Eijgendaal, A. & Eijgendaal, M. (Udateret): *Gentling our way into lonely paces: Trying to do more.* Skanderborg: Landsbyen Sølund.